

A szóbeli felvételi témakörei és ajánlott irodalomjegyzéke
RÉGÉSZET
mesterképzési szakra

A régészet mesterszakra jelentkezők szóbeli felvételi elbeszélgetésen vesznek részt, amely két kérdésből áll:

- A jelölt szakdolgozatáról és annak tágabb témaköréről való beszélgetés.
 - Az alábbi 3 témakör 1-1 szabadon választott, összesen 3 témája közül a felvételi bizottság által megjelölt témáról való beszélgetés.
1. A Római Birodalom kialakulása, igazgatása (Augustus államreformja; a Római Birodalom terjeszkedése; provinciák, provinciális szervezet és igazgatás).
 2. Települések, településtípusok a Római Birodalomban (városi települések, *colonia, municipium, metropolis*; városi igazgatás és infrastruktúra; vidéki jellegű települések a provinciák területén, *vicus, pagus*; villatelepülések).
 3. A római hadsereg és a határvédelem (a római hadsereg felépítése, szervezete; hadseregreformok; legiók és auxiliáris csapatok szervezete, diszlokációja; a római katonák és a veteránok jogi-társadalmi helyzete, juttatásai; *limes* és *ripa*, erődök; a késő római hadsereg, *comitatenses, limitanei*).
 4. A Római Birodalom társadalomtörténete (szenátori- és lovagrend, provinciális arisztokrácia; *cursus honorum*, a társadalmi mobilitás kérdése; a *dominatus* kori társadalmi rend).
 5. A római vallás. A kereszténység kialakulása és története a római korban.
-
6. Pannónia története (a provincia meghódítása és megszervezése; a tartomány igazgatása; fontosabb háborúk; kapcsolat a szomszédos népekkel; a tartomány feladása).
 7. Pannónia hadserege (legiók és auxiliáris csapatok, diszlokáció; a pannóniai hadsereg részvétele a provincián kívüli háborúkban; a *ripa Pannonica*; a késő római hadsereg).
 8. Pannónia lakossága és társadalma (bennszülöttek, betelepülők; betelepítettek; veteránok, városi lakosság; romanizáció).
 9. Pannónia településtörténete (*civitates*, városi és vidéki települések; a pannóniai urbanizáció kérdései; városi igazgatás).
 10. A gazdaság és a mindennapi élet régészeti emlékei Pannoniában (nyersanyagok; kézműves ipar; mezőgazdaság; kereskedelem).
-
11. Temetkezési szokások (bennszülött temetkezési szokások, halomsírok; római hamvasztásos és csontvázas temető, temetkezések; sírkövek és sírépítmények; késő római temetkezési szokások; ruházat, viselet).

12. A művészet emlékei Pannoniában (a provinciális művészet értelmezése; kis- és nagyplasztikai emlékek, késő római művészeti alkotások).
13. Autochton kultuszok és a klasszikus római istenvilág (helyi kultuszok, *interpretatio Romana*; a római istenvilág és vallásosság tárgyi és felírt emlékei).
14. Orientális kultuszok, misztériumvallások; a korai kereszténység régészeti emlékei (Mithras-kultusz; kisázsiai istenek, Dolichenus kultusza; egyiptomi kultuszok, Isis-Osiris; korai keresztény vallási emlékek).
15. A kereszténység Pannoniában és a szomszédos tartományokban a késő római korban.

Tájékoztató irodalom:

- Alföldi A. – Nagy L. – László Gy.: Budapest az ókorban. Budapest, 1942.
Alföldy G.: Római társadalomtörténet. Budapest, Osiris, 2000.
Bevezetés az ókortudományba I. Agatha II. Debrecen 1996.
Brandt, H.: Az ókor alkonya. A kései Római Birodalom története. Budapest, Corvina, 2006.
Ferguson, E.: A kereszténység bölcsője. Bp.: Osiris, 1999.
Fitz J.: Pannonia születése. Budapest 1999.
Fitz J.: Pannonok évszázada. Budapest 1981.
Hahn I.: Róma istenei. Budapest, 1975.
Magyar régészet az ezredfordulón. (Főszerk.: Visy Zsolt) Budapest, 2003.
Mócsy A.: Pannonia a késői császárkorban. Budapest 1974.
Mócsy A.: Pannonia a korai császárság idején. Budapest 1974.
Pannonia régészeti kézikönyve. (Szerk. Mócsy A. – Fitz. J.) Budapest 1990.
Tóth I. – Szabó Á.: Bevezetés a római feliratok világába. Pécs 1999.
Tóth I.: A rómaiak Magyarországon. Budapest, 1975, 1979.
Visy Zs.: A ripa Pannonica Magyarországon. Budapest 2000.